

Conclusies enquête impactanalyse

Van EDBA Programmamanagement

Aan Ondernemersverenigingen Alphen aan den Rijn, Nieuwkoop en Kaag en Braassem
VNO-NCW/MKB Nederland/Koninklijke Horeca Nederland/InRetail

Afschrift College B&W en gemeentebestuur gemeente Alphen aan den Rijn
Stichting en Platform Economic Development Board Alphen aan den Rijn

Alphen aan den Rijn

20 april 2020

Inhoud

Conclusie	3
Algemeen.....	3
Agrosector	9
Bouw, Installatie en Infrastructuur.....	10
Cultuur en sport.....	11
Detailhandel	12
Financiële Dienstverlening.....	13
Gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening	14
Groothandel	15
Horeca	16
ICT, Media en Communicatie	17
Industrie	18
Onderwijs en training	19
Onroerend goed	20
Recreatie en Toerisme	21
Vervoer, Post en Opslag	22
Zakelijke dienstverlening, Advies en Consultancy	23

Conclusie

Deze enquête is door EDDB Corona Informatiepunt Ondernemend Alphen e/o/ uitgezet om inzicht te krijgen in de liquiditeitsverwachtingen bij ondernemers in Alphen aan den Rijn, Nieuwkoop, Kaag en Braassem.

De uitkomsten van de enquête dienen als input voor de ondernemersverenigingen en om specifiek de landelijke brancheorganisaties te informeren. Daarmee voldoen wij aan de eerder gedane oproep van deze organisaties. EDDB blijft op een continue constructieve basis in overleg met het gemeentebestuur, de ondernemersverenigingen en de landelijke ondernemers- en brancheorganisatie. De uitkomsten van deze enquête maken onderdeel uit van de komende gesprekken.

De enquête is in totaal door 328 respondenten ingevuld. Dit maakt dat het mogelijk is voorlopige conclusies te trekken over de impact. 2/3 deel van de respondenten zijn ZZp'ers of ondernemingen met maximaal 1-5 FTE personeel.

In de eerste fase van de enquête concludeerden wij een zorgwekkende ontwikkeling dat relatief veel van de eerste respondenten aangaven niet in aanmerking te komen voor een van de regelingen. Dit lijkt, na de recente uitbreiding van de landelijke regelingen (met name in de sierteelt en voor flexwerkers/uitzendkrachten) nu minder aan de orde te zijn. Neemt niet weg dat een beperkt aantal ondernemers in de enquête nog steeds aangeeft tussen wal en schip dreigt te geraken.

De enquête bevestigt dat het Alphense beeld niet afwijkt van het landelijke beeld. Ook in deze regio ervaren onder meer ondernemers in de sectoren agro, onderwijs/training, taxi's/rijscholen, vrijwel de gehele vrijetijdsector, horeca en ondernemers in de contactberoepen (kappers, pedicure, etc.) hard te worden getroffen door de restricties in verband met de bestrijding van de uitbraak van het coronavirus. In deze sectoren worden door veel respondenten dan ook grote zorgen geuit over de toekomst.

Over het geheel genomen zien we dat de zorgen over de ontwikkeling van de liquiditeiten minder zijn dan de zorgen over de ontwikkeling van omzet en kosten. De verwachte liquiditeitstekorten, kunnen blijkens de respons voor de eerste periode, nog worden opgevangen met de combinatie van reserves en het benutten van de diverse regelingen. Voorzichtig zou geconcludeerd worden dat de huidige aanpak voor een belangrijk deel van de respondenten in deze fase werkt.

Mochten de huidige beperkingen ook na 1 juni aanhouden, dan ontstaat een negatievere verwachting bij veel respondenten. Het zal dan ook geen verrassende mededeling zijn dat de berichten van het kabinet van 21 april belangrijk gaan zijn voor ondernemers (of, en in hoeverre, gaat het loket weer een beetje open) ook in Alphen aan den Rijn, Nieuwkoop en Kaag en Braassem.

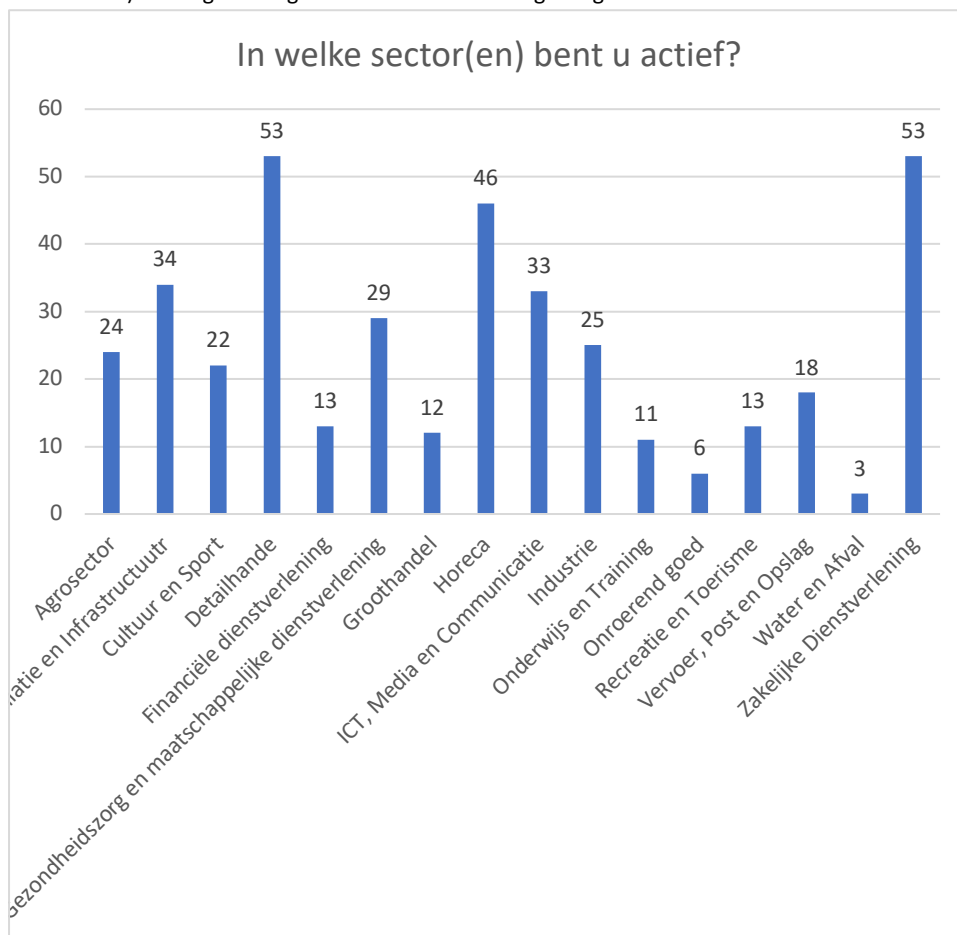
Het EDDB Corona Informatiepunt voor Ondernemend Alphen e/o blijft voorlopig dan ook actief voor ondernemers zodat deze ook daar nog steeds hun informatie kunnen ophalen en kwijt kunnen en vragen kunnen stellen e.d.

Joost Berkhout

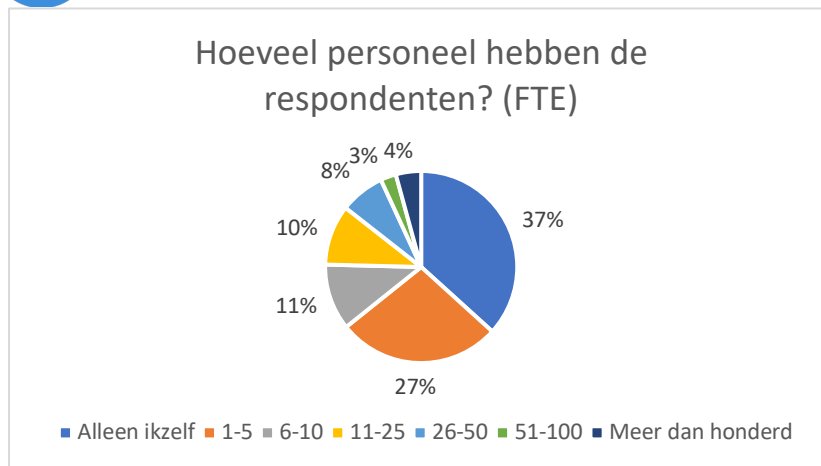
EDDB Corona Informatiepunt Ondernemend Alphen e/o

Algemeen

- De enquête is 328 keer ingevuld.
- Respondenten konden meerdere sectoren aanvinken, dus optellen leidt niet altijd tot 328.
- De grootste sectoren zijn:
 - Zakelijke dienstverlening (53 respondenten)
 - Detailhandel (53 respondenten)
 - ICT/media/communicatie (33 respondenten)
 - Horeca (46 respondenten)
 - Bouw/installatie/infrastructuur (34 respondenten).
- Het aantal respondenten per sector kan lager uitvallen door nieuwe antwoorden (enquête staat nog open voor antwoorden). Het algemene gedeelte is als laatste toegevoegd.

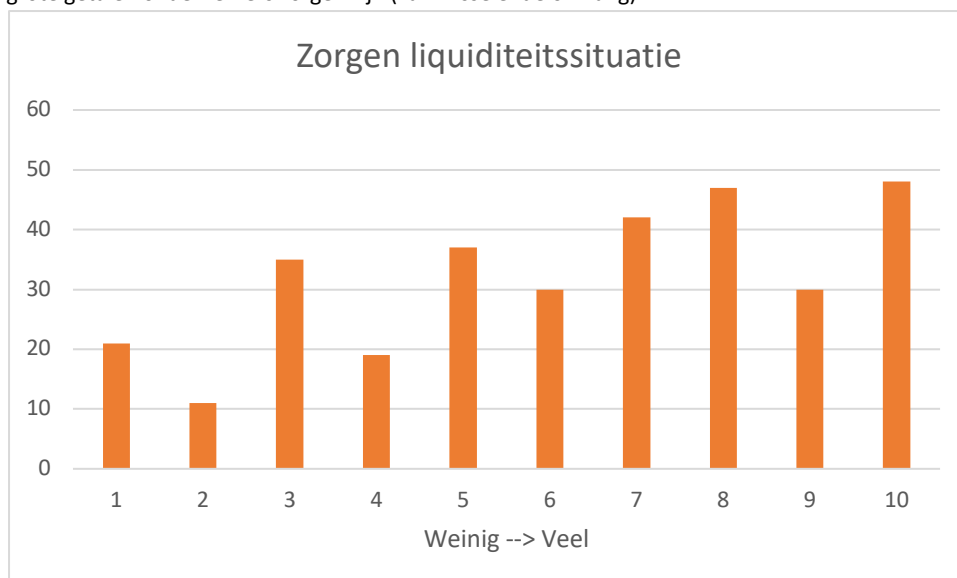

- De bedrijven bestaan voor het grootste gedeelte al langer dan 5 jaar (80,9%, 259 respondenten).
- De meeste bedrijven bevonden zich in een groeifase (56,9%) of een behoudfase (40,3%). Slechts 2,8% bevond zich in een krimpfase.
- Tussen de 200 en 250 respondenten gaan gebruik maken van verschillende overheidsregelingen. 88 respondenten gaan van geen enkele regeling gebruik maken. De overige ondernemers weten het nog niet of zien onzekerheden.
- De bedrijven zijn van verschillende grootte, maar het grootste gedeelte is klein MKB, zie ook de figuur hieronder.

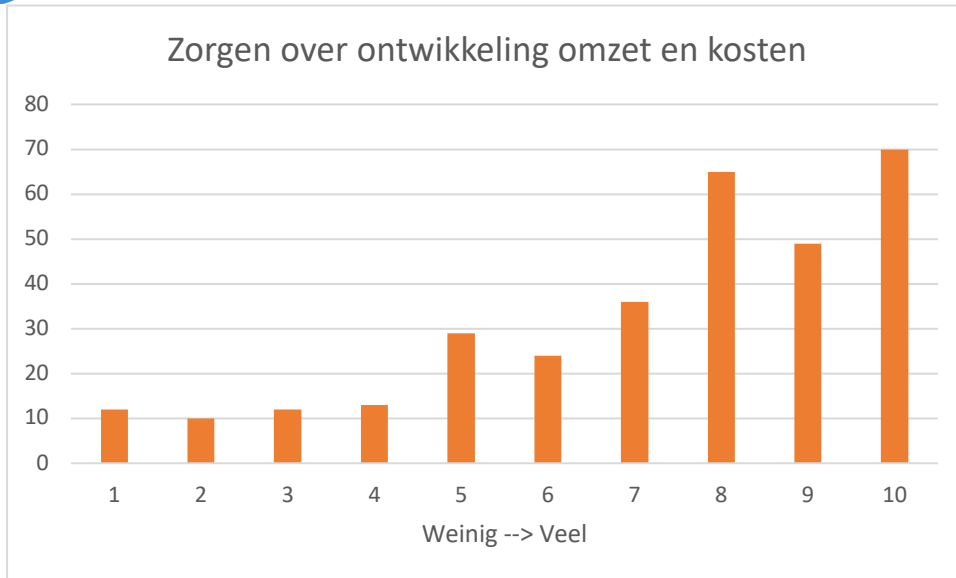

Financieel

- De respondenten hebben wisselende zorgen over de liquiditeitssituatie van hun bedrijf. Echter zien we wel dat bij grote getalen ondernemers zorgen zijn (van wisselende omvang).

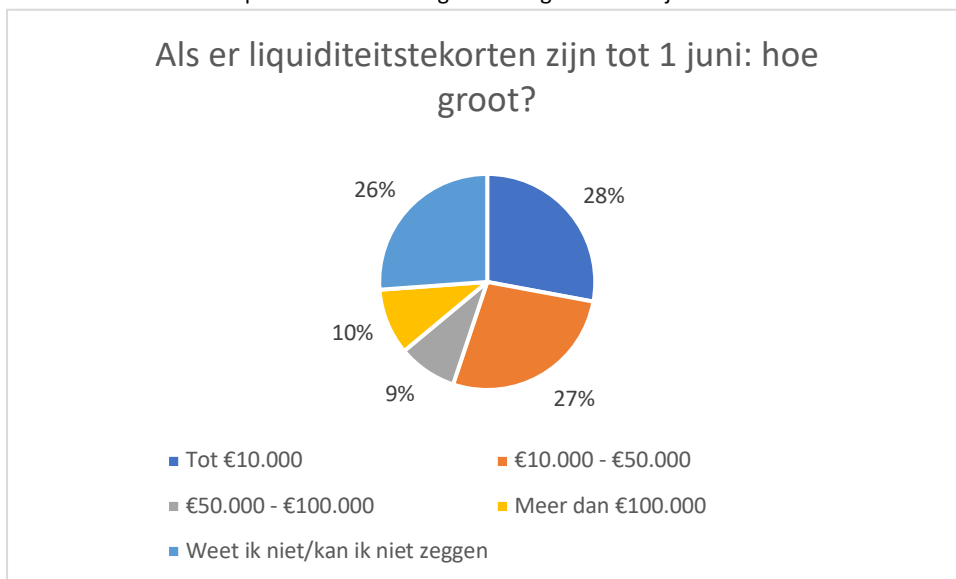

- De overgrote meerderheid van de respondenten maakt zich zorgen over de ontwikkeling van de omzet en kosten van het bedrijf.

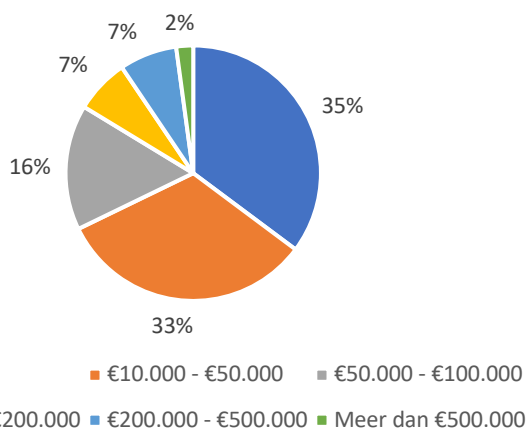
Verwachte liquiditeitstekorten

- Wanneer we kijken naar de periode tot 1 juni zien we wisselende liquiditeitstekorten bij de respondenten die deze daadwerkelijk verwachten. Meer dan de helft van de respondenten verwacht een liquiditeitstekort tot €50.000. 26% Van de respondenten weet nog niet hoe groot deze zijn.

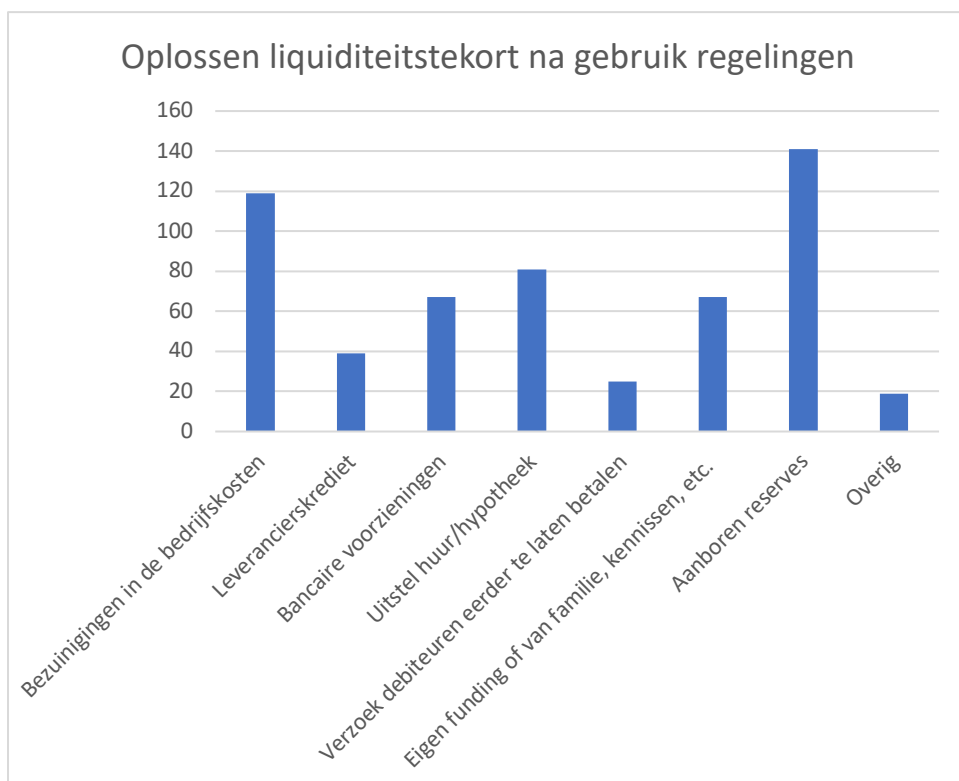
- Wanneer we kijken naar de periode na 1 juni, zien we min of meer hetzelfde plaatje. Ook hier is de verwachting dat het ontstane liquiditeitstekort gemaximeerd zal zijn tot €50.000. 6 Respondenten uit 5 verschillende sectoren (agro, detailhandel, industrie, toerisme en 2 keer horeca) verwachten dat het tekort na 1 juni zal oplopen tot meer dan €500.000 als de situatie aanhoudt.

Als er liquiditeitstekorten zijn na 1 juni: hoe groot?

Oplossen liquiditeitstekorten

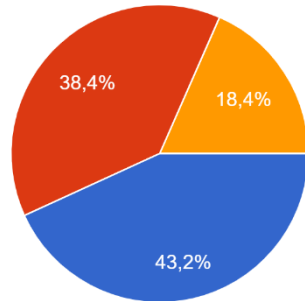
- Ondanks dat respondenten gebruik maken van alle verschillende overheidsregelingen, worden nog steeds liquiditeitstekorten verwacht. De manieren waarop zij dit tekort hopen op te lossen, zijn weergegeven in onderstaande figuur. Respondenten konden meerdere antwoorden aanklikken, dus optellen leidt niet tot 302.

- 85 Respondenten voorzien problemen die de continuïteit van hun bedrijf voor 1 juni bedreigen. 121 Respondenten kunnen tot 1 juni vooruit, maar zien dan wel problemen ontstaan. 136 Respondenten kunnen tot 1 juni vooruit, maar zien dan wel problemen ontstaan.

9b. Verwacht u dat uw bedrijfscontinuïteit gewaarborgd is (ook met gebruik van regelingen of andere getroffen maatregelen)?

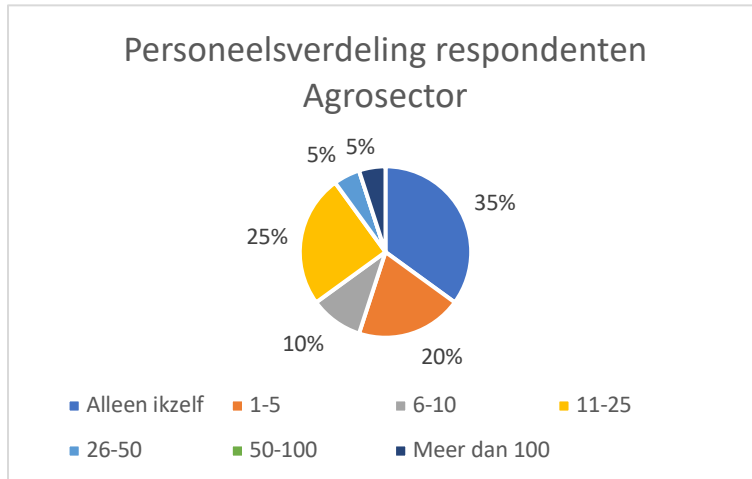
315 antwoorden

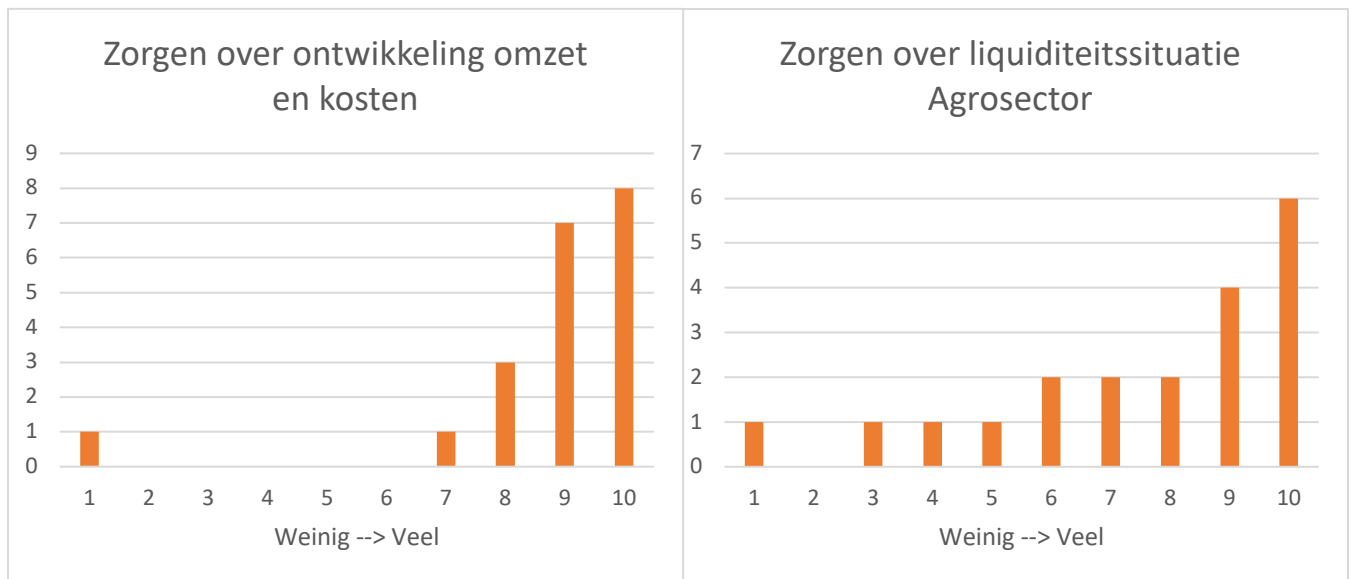
- Ja, ik kan in ieder geval tot 1 juni vooruit en verwacht vervolgens nog geen problemen
- Ja, ik kan tot 1 juni vooruit, maar zie dan wel problemen ontstaan
- Nee, ik voorzie problemen voor 1 juni die mijn continuïteit bedreigen

Agrosector

- Met name veel klein MKB.
- Alle bedrijven bestaan langer dan vijf jaar
- Alle bedrijven in groei- of behoudfase
- Bijna alle ondernemers gaan gebruik maken van regelingen, maar een aantal valt net buiten de regelingen.
- Bijna alle ondernemers merken omzetveranderingen

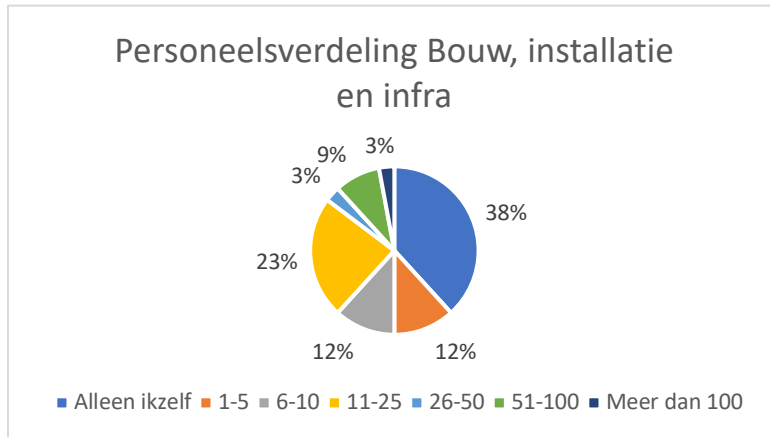
- Grote zorgen over ontwikkeling liquiditeiten in de agrosector

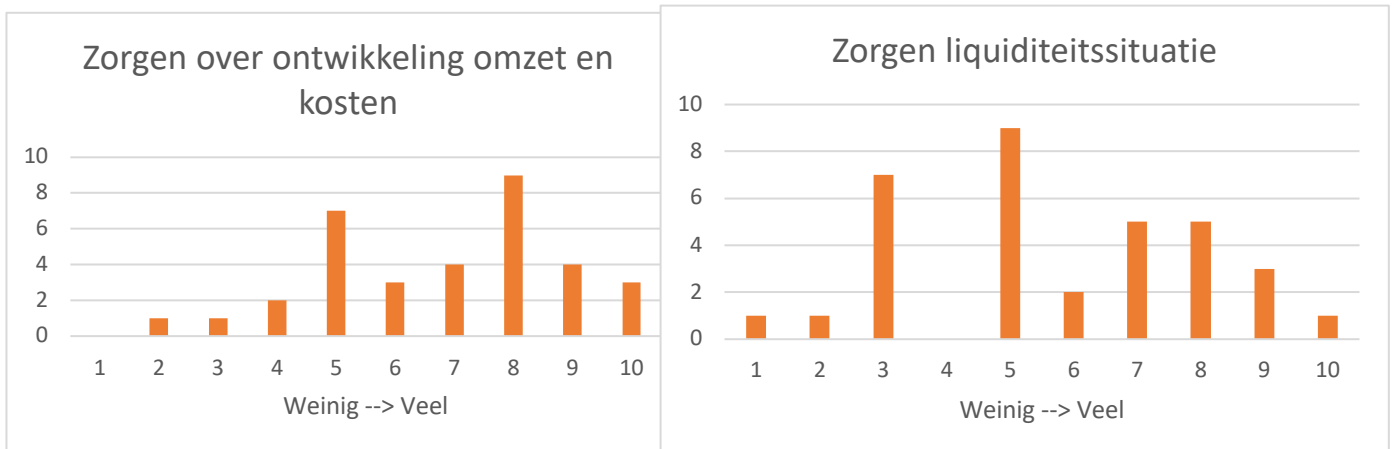
- Ook grote zorgen over de ontwikkeling van de omzet en kosten in de agrosector.
- Grote verschillen in omzetverlies, maar bijna allemaal minimaal 50 tot 100% omzetverlies. Liquiditeitstekorten zijn op korte termijn meest frequent in de categorie €50.000 tot €100.000.
- Op lange termijn zijn de liquiditeitstekorten uiteenlopend. Hier zien we alle categorieën min of meer gelijk verdeeld, maar wel 7 bedrijven met liquiditeitstekorten boven de €100.000
- 4 Respondenten (20%) binnen de agrosector kunnen in ieder geval tot 1 juni vooruit en verwachten vervolgens nog geen problemen. 11 (55%) Respondenten kunnen tot 1 juni vooruit, maar zien dan wel problemen ontstaan. 5 Respondenten (25%) voorzien problemen voor 1 juni die de continuïteit van het bedrijf bedreigen.
- Respondenten proberen liquiditeitstekorten voornamelijk op te lossen door bancaire voorzieningen of bezuinigingen.

Bouw, Installatie en Infrastructuur

- Ook in deze categorie zien we veel bedrijven van ZZP tot 5 FTE. Ook zien we veel bedrijven in de categorie 11-25 FTE.
- Alle bedrijven bestaan 2 jaar of langer. Het grootste gedeelte zelfs meer dan 10 jaar.
- Alle bedrijven in groei- of behoudfase.
- Ongeveer de helft van de respondenten gaat gebruik maken van regelingen. Dit gedeelte merkt meestal geen omzetverandering.
- Op enkele na merken de respondenten voornamelijk geen tot 50% omzetverlies.

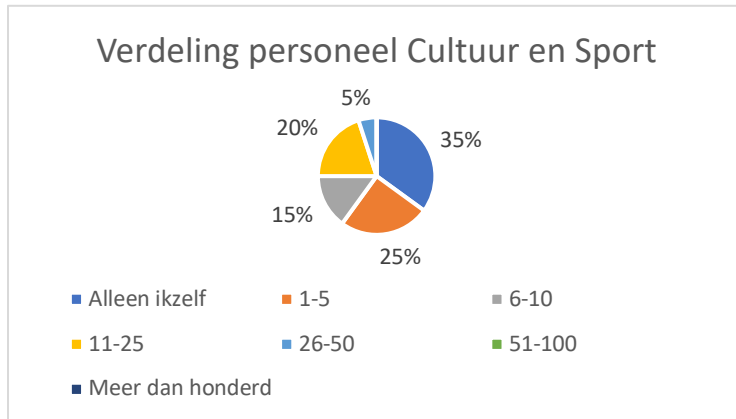
- Zorgen over liquiditeitssituatie zijn verdeeld, maar wel bijna overal aanwezig.

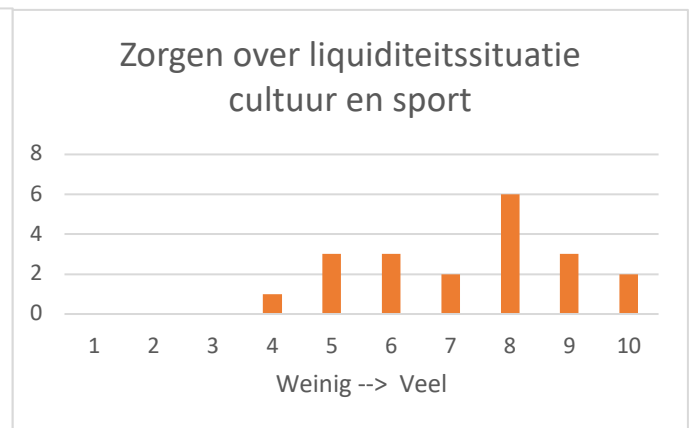
- Wanneer het gaat om de ontwikkeling van de omzet en kosten zien we zorgen van wisselende omvang in de bouw, installatie en infrastructuur.
- Op korte termijn zijn de liquiditeitstekorten bij veel bedrijven nog onbekend. Voor zover ze bekend zijn, zijn ze verspreid over de categorieën
- Op de lange termijn zien we eenzelfde beeld. Wel worden de tekorten wat groter en zien we meer respondenten in de categorieën tot €100.000 liquiditeitstekort. Ook zien we vijf respondenten in de categorieën boven de €200.000. Echter zijn er nog steeds veel ondernemers die geen liquiditeitstekort zien of deze niet kunnen inschatten
- Wanneer we kijken naar het voortbestaan van de bedrijven in de bouw, infrastructuur en installatie dan verwachten 4 respondenten (11,8%) in directe problemen te komen tot 1 juni welke de continuïteit van het bedrijf bedreigen. 15 Respondenten (44,1%) verwachten het tot juni én verder te redden. 15 Respondenten (44,1%) verwachten tot 1 juni het te redden, maar vervolgens in problemen te komen.
- Ondernemers proberen onder andere te bezuinigen of doen een beroep op eigen funding of van familie, kennissen, etc.

Cultuur en sport

- Met name veel 1-5 FTE en klein MKB tot 25 FTE
- Veel bedrijven bestaan al langere tijd, alle bedrijven zelfs langer dan 2 jaar.
- Bijna alle bedrijven (op enkele na) in groei- of behoudfase
- Bijna alle ondernemingen merken omzetveranderingen door de Coronacrisis.
- Bijna alle respondenten maken gebruik of gaan gebruik maken van de verschillende regelingen.

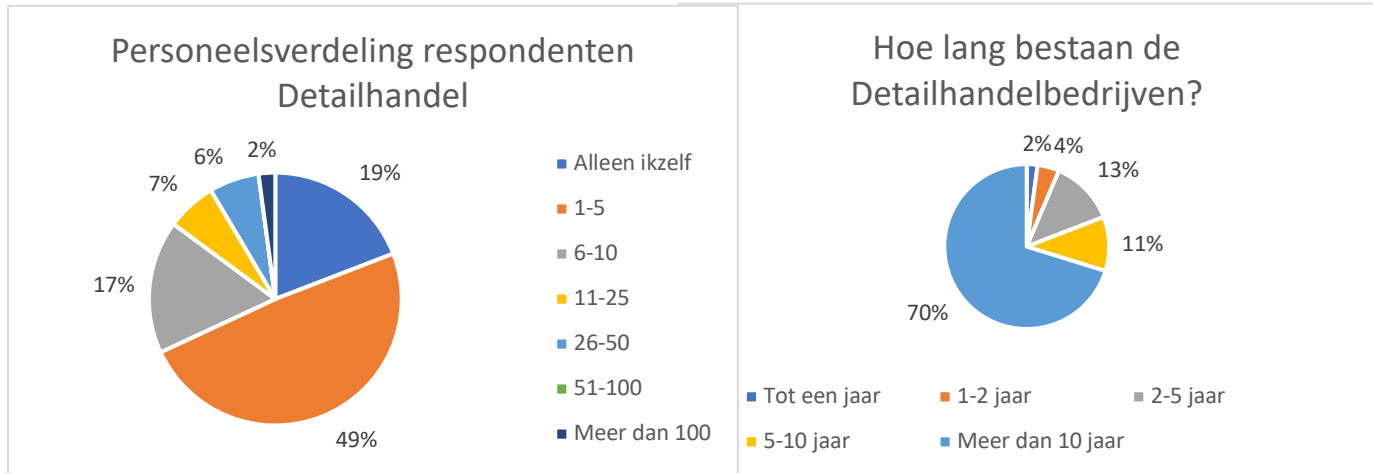
- Grote zorgen over de liquiditeitssituatie van respondenten in de cultuur en sport

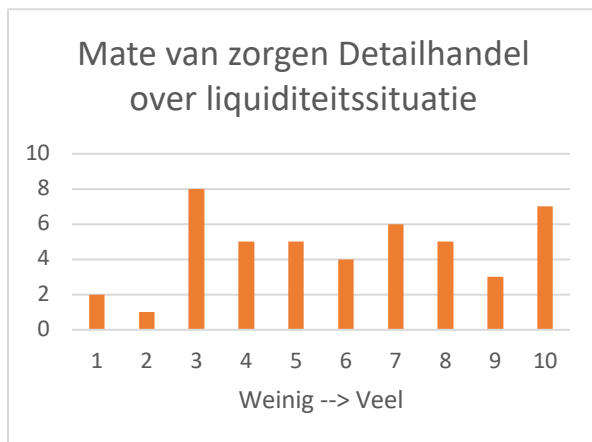
- Grote zorgen over de ontwikkeling van omzet en kosten in de cultuur en sport.
- Grote verschillen in omzetverlies, maar bijna allemaal minimaal 50 tot 100% omzetverlies. Liquiditeitstekorten zijn op korte termijn meest frequent in de categorie €10.000 tot €50.000.
- Op lange termijn zien we eenzelfde beeld. Ook hier is de categorie €10.000 tot €50.000 het meest aangeklikt.
- 3 Respondenten (15%) binnen de cultuur en sport kunnen in ieder geval tot 1 juni vooruit en verwachten vervolgens nog geen problemen. 16 (80%) Respondenten kunnen tot 1 juni vooruit, maar zien dan wel problemen ontstaan. Geen respondenten voorzien problemen voor 1 juni die de continuïteit van het bedrijf bedreigen. 1 Respondent (5%) heeft geen antwoord gegeven.
- Respondenten proberen liquiditeitstekorten voornamelijk op te lossen door bancaire voorzieningen of bezuinigingen. Ook reserves worden aangeboord. Daarnaast worden veel betalingsverplichtingen uitgesteld.

Detailhandel

- Met name veel 1-5 FTE en klein MKB
- Veel bedrijven bestaan al langere tijd
- Bijna alle bedrijven (op enkele na) in groei- of behoudfase
- Bijna alle ondernemingen merken omzetveranderingen door de Coronacrisis.
- Bijna alle ondernemers (op enkele na) maken gebruik van overheids- of bancaire regelingen.

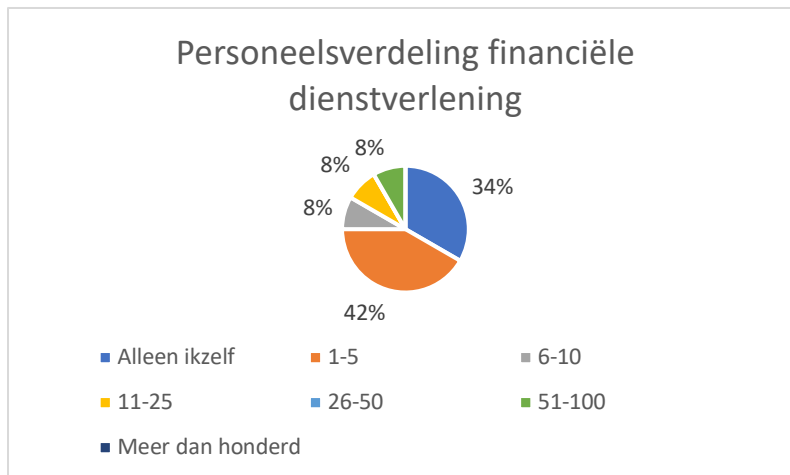
- Detailhandelondernemers maken zich bijna allemaal zorgen over de liquiditeitssituatie. Wel is de mate hierin verschillend.

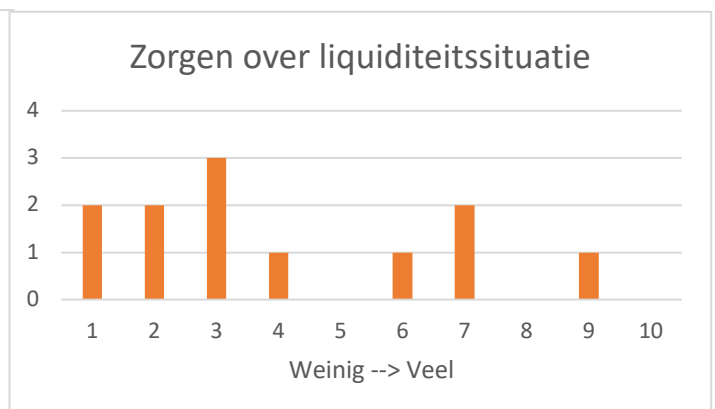
- Wanneer het gaat om de ontwikkeling van de omzet en kosten zien we grote zorgen onder de detailhandelondernemers
- Op korte termijn zijn de liquiditeitstekorten bij veel bedrijven tot 50 Duizend Euro. Bij een enkeling is het meer, maar ook bij een enkeling zien we geen tekorten. Daarnaast kan een aantal ondernemers het nog niet inschatten.
- Op de lange termijn zien we eenzelfde beeld. Wel worden de tekorten wat groter en zien we meer respondenten in de categorieën tot €100.000 liquiditeitstekort. Ook zien we vijf respondenten in de categorieën boven de €200.000. Echter zijn er veel ondernemers (14) die geen liquiditeitstekort zien of deze niet kunnen inschatten
- Wanneer we kijken naar het voortbestaan van de bedrijven in de detailhandel, dan verwachten 13 respondenten (28,3%) in directe problemen te komen tot 1 juni welke de continuïteit van het bedrijf bedreigen. 15 Respondenten (32,6%) verwachten het tot juni én verder te redden. 18 Respondenten (39,1%) verwachten tot 1 juni het te redden, maar vervolgens in problemen te komen.
- Ondernemers proberen onder andere te bezuinigen, raadplegen banken, maken afspraken over het leverancierskrediet, proberen reserves aan te boren en funding van familie te krijgen om zo het hoofd boven water te houden.

Financiële Dienstverlening

- Bedrijven van verschillende grootte, veel klein MKB tot 5 FTE.
- Bij de bedrijven in de financiële dienstverlening zien we dat alle bedrijven langer dan 2 jaar bestaan.
- Op twee bedrijven na (groeifase) bevinden alle bedrijven zich in een behoudfase
- Bedrijven merken geen omzetzakkingen of omzetzakkingen tot 20%.
- Slechts 2 ondernemers (van de 12) maken gebruik van overheids- of bancaire regelingen.
- We zien grote zorgen binnen de horeca over de liquiditeitsituatie van de bedrijven.

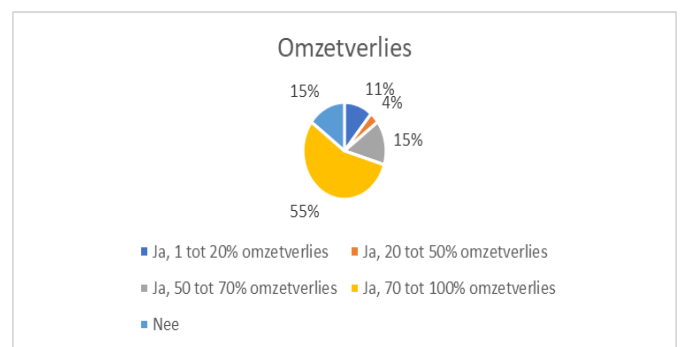
- Vergelijken met andere sectoren maken respondenten uit de financiële dienstverlening zich weinig zorgen (op enkele na) over de liquiditeitsituatie.

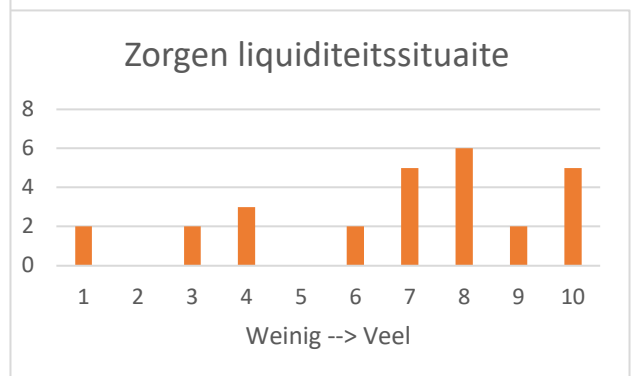
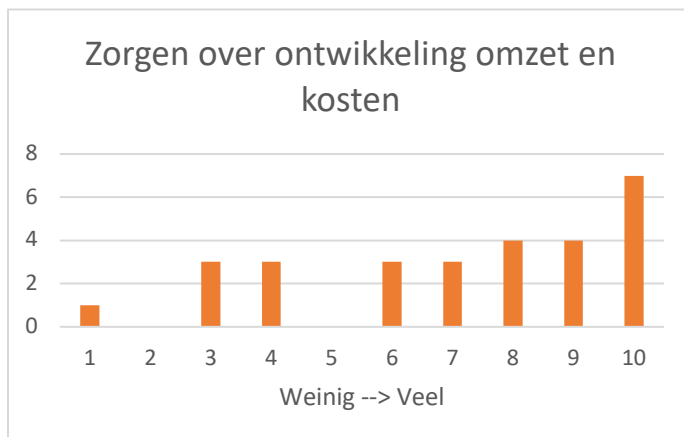
- Respondenten uit de financiële dienstverlening maken zich meer zorgen over de ontwikkeling van omzet en kosten, maar nog altijd in mindere mate dan andere sectoren. Op korte termijn blijven de liquiditeitstekorten beperkt tot maximaal €10.000,- of geen liquiditeitstekort. Op lange termijn is dat beeld hetzelfde.
- Wanneer we kijken naar het voortbestaan van de bedrijven in de detailhandel, dan verwachten 10 respondenten (83,3%) het tot juni én verder te redden. 2 Respondenten (16,6%) verwachten tot 1 juni het te redden, maar vervolgens in directe problemen te komen.

Gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening

- Bedrijven van verschillende grootte, maar ook hier veel klein MKB en een enkel groter bedrijf en 2 bedrijven met meer dan honderd FTE.
- Bij de respondenten uit de gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening zien we dat alle bedrijven langer dan 2 jaar bestaan.
- Alle bedrijven bevinden zich in een behoud- of groeifase (ongeveer 50/50)
- Op 4 na merken alle bedrijven een omzetzdaling. De grootte hiervan is uiteenlopend, maar bij meer dan de helft 70 tot 100%.
- Bijna alle ondernemers (op 4 na) maken gebruik van overheids- of bancaire regelingen.

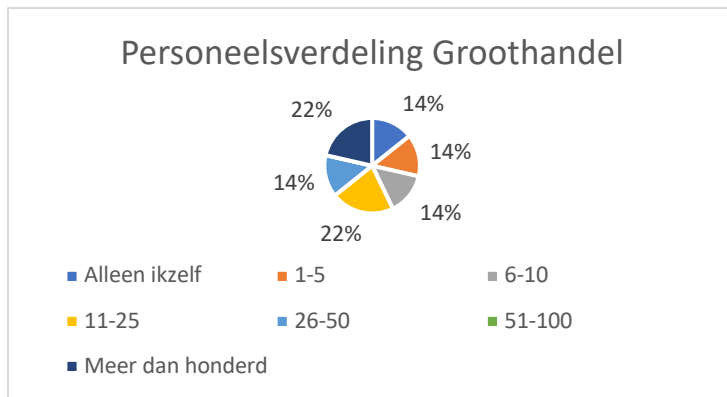
- In de gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening zijn de zorgen over de liquiditeitssituatie aanwezig, maar verschillend van omvang.

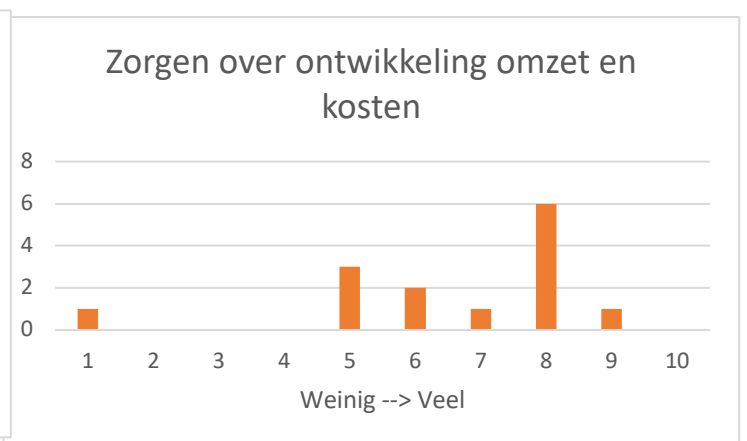
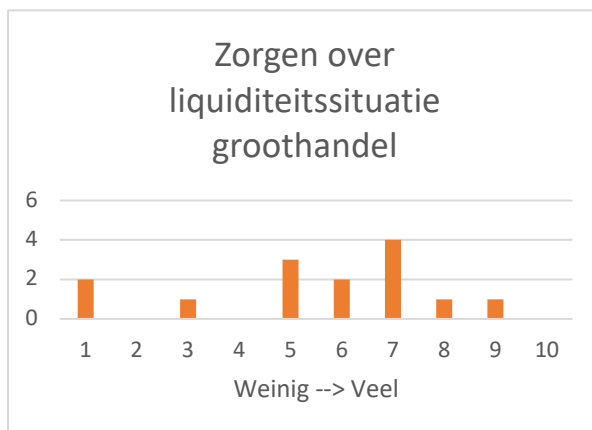
- Wanneer het gaat om de ontwikkeling van de omzet en kosten zien we eenzelfde beeld, maar de zorgen wel toenemen.
- Op korte termijn zijn de liquiditeitstekorten bij veel bedrijven tot 100 Duizend Euro. Bij een enkeling is het meer, maar ook bij een enkeling zien we geen tekorten. Daarnaast kan een aantal ondernemers het nog niet inschatten.
- Op de lange termijn zien we eenzelfde beeld. Echter zijn er veel ondernemers die nog geen inschatting kunnen maken.
- Wanneer we kijken naar het voortbestaan van de bedrijven, dan verwachten 5 respondenten (18,5%) in directe problemen te komen tot 1 juni welke de continuïteit van het bedrijf bedreigen. 15 Respondenten (55,6%) verwachten het tot juni én verder te redden. 7 Respondenten (25,9%) verwachten tot 1 juni het te redden, maar vervolgens in problemen te komen.
- Ondernemers proberen voornamelijk te bezuinigen, proberen reserves aan te boren en funding van familie te krijgen om zo het hoofd boven water te houden.

Groothandel

- Bedrijven van verschillende grootte, alle categorieën zijn ongeveer gelijk verdeeld.
- Bij de respondenten uit de groothandel zien we dat (op een na, 2-5 jaar) alle bedrijven langer dan 5 jaar bestaan.
- Alle bedrijven bevinden zich in een behoud- of groeifase op een na (krimpfase)
- Bijna alle bedrijven merken een omzetzak van verschillende omvang.
- Veel ondernemers weten nog niet of zij gebruik gaan maken van overheidsmaatregelen. 1 Respondent weet van niet, de helft weet van wel.

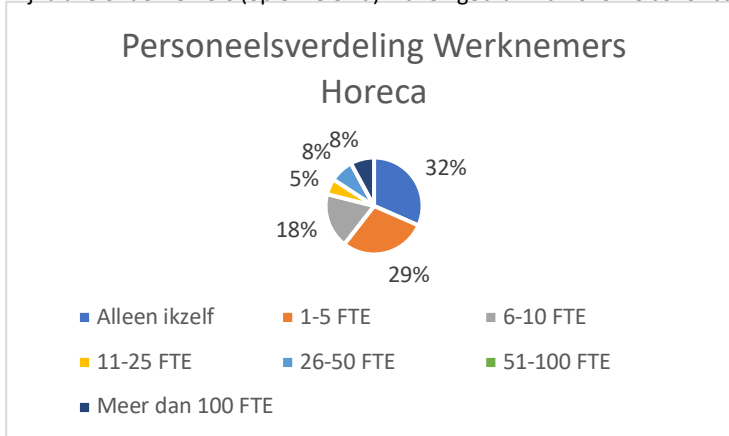
- Ondernemers maken zich, alhoewel minder dan in andere sectoren, gemiddeld zorgen over de liquiditeitsituatie.

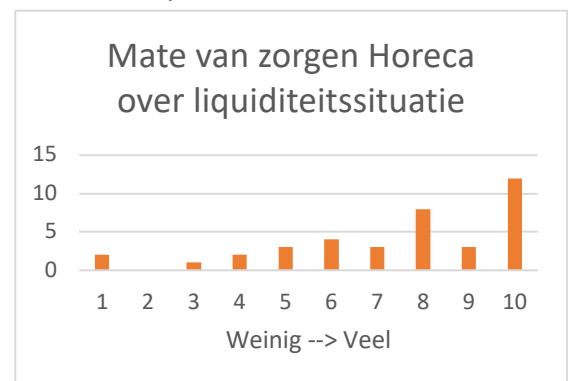
- Ook de ontwikkeling van omzet en kosten baart de groothandel zorgen.
- Op korte termijn zijn de liquiditeitstekorten bij veel bedrijven nog onbekend en voor zover ze wel bekend zijn vaak tot €50.000 en bij een enkeling meer (tot €100.000)
- Op de lange termijn zien we exact hetzelfde beeld.
- Wanneer we kijken naar het voortbestaan van de bedrijven, dan verwachten geen respondenten in directe problemen te komen tot 1 juni welke de continuïteit van het bedrijf bedreigen. 9 Respondenten (64,3%) verwachten het tot juni én verder te redden. 4 Respondenten (28,6%) verwachten tot 1 juni het te redden, maar vervolgens in problemen te komen.
- Ondernemers proberen voornamelijk te uitstel van betalingsverplichtingen te regelen, te bezuinigen en funding van familie te krijgen om zo het hoofd boven water te houden.

Horeca

- Bedrijven van verschillende grootte, maar ook hier veel klein MKB
- Bij de horecabedrijven zien we dat bijna alle bedrijven langer dan 2 jaar bestaan (op 1 na). Meer dan de helft zelfs langer dan 10 jaar (23 van de 38 respondenten, 60%)
- Op één bedrijf bevinden alle bedrijven zich in een behoud- of groeifase
- Bijna alle bedrijven merken een omzetzak van 70 tot 100%
- Bijna alle ondernemers (op enkele na) maken gebruik van overheids- of bancaire regelingen.

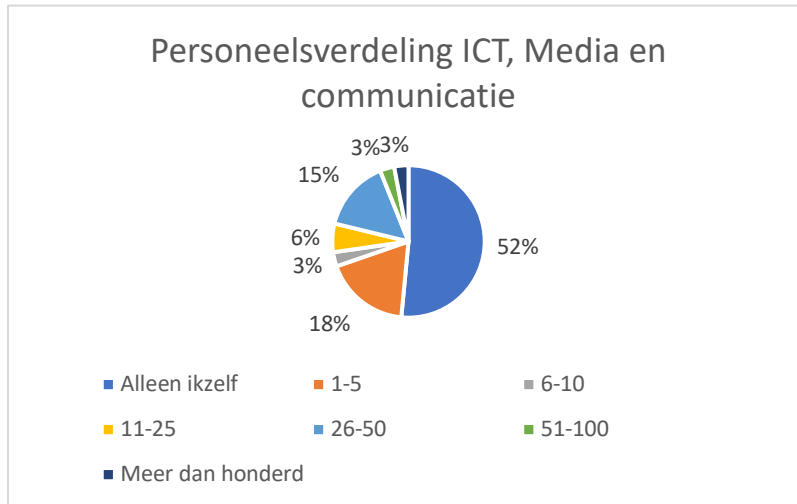
- We zien grote zorgen binnen de horeca over de liquiditeitsituatie van de bedrijven

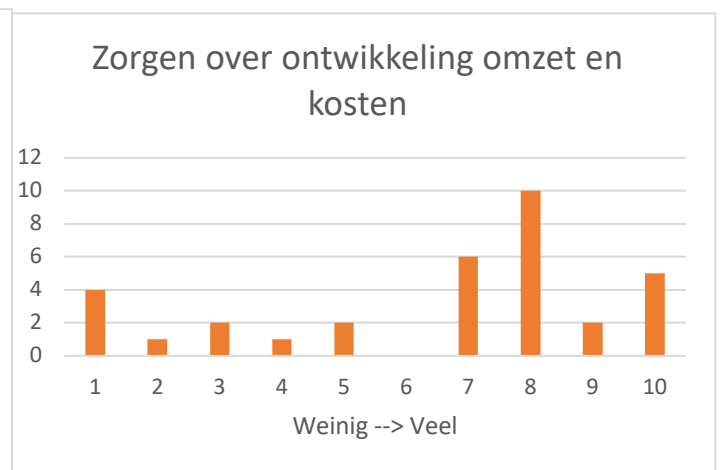
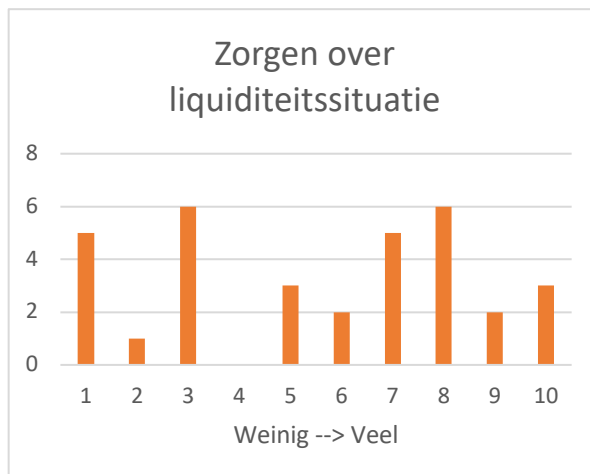
- Geheel in lijn met de grootte van de bedrijven in de horeca (zie cirkeldiagram personeel), zijn hier de liquiditeitstekorten veel in de categorieën tot €50.000.
- Op de lange termijn zien we een meer verspreid beeld. Hier worden ook geregeld de liquiditeitstekorten genoemd van meer dan €100.000. Wel zien we dat op de lange termijn de tekorten groter worden en dat grotere bedrijven ook grotere tekorten hebben.
- Wanneer we kijken naar het voortbestaan van de bedrijven in de horeca, dan verwachten 9 respondenten (24,3%) in directe problemen te komen tot 1 juni welke de continuïteit van het bedrijf bedreigen. 9 Respondenten (24,3%) verwachten het tot juni én verder te redden. 19 Respondenten (51,4%) verwachten tot 1 juni het te redden, maar vervolgens in directe problemen te komen.
- Ondernemers maken proberen op allerlei manieren het hoofd boven water te houden, maar het raadplegen van de bank, het bezuinigen en het aanboren van reserves zijn veelgenoemd.

ICT, Media en Communicatie

- Bedrijven van verschillende grootte, maar ook hier veel klein MKB en enkele grotere bedrijven
- Bij de ICT-, Media- en communicatiesector zien we dat alle bedrijven langer dan 2 jaar bestaan. Meer dan de helft zelfs langer dan 10 jaar (22 van de 33 respondenten, 66%)
- 12 Van de 33 bedrijven bevinden zich in een behoudfase, 3 in de krimpfase en 18 in een groeifase.
- 29 Van de 33 bedrijven merken een omzetzakking. 9 Respondenten (27%) zelfs 70% tot 100%. Bij 4 respondenten (12%) blijft het tot 20% maximaal beperkt en bij 11 respondenten (33%) tussen de 20% en 50%. De overige 5 respondenten (15,2%) verwachten 50% tot 70% omzetverlies.

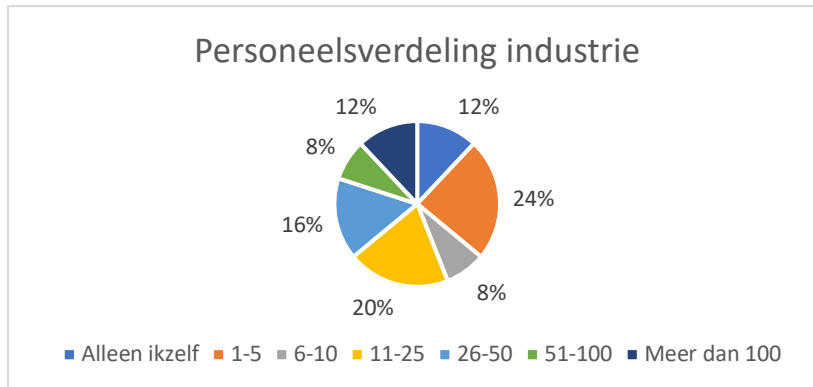
- In deze sector zien we wisselende zorgen over de liquiditeitssituatie. Een groot deel heeft weinig zorgen en een groot deel veel.

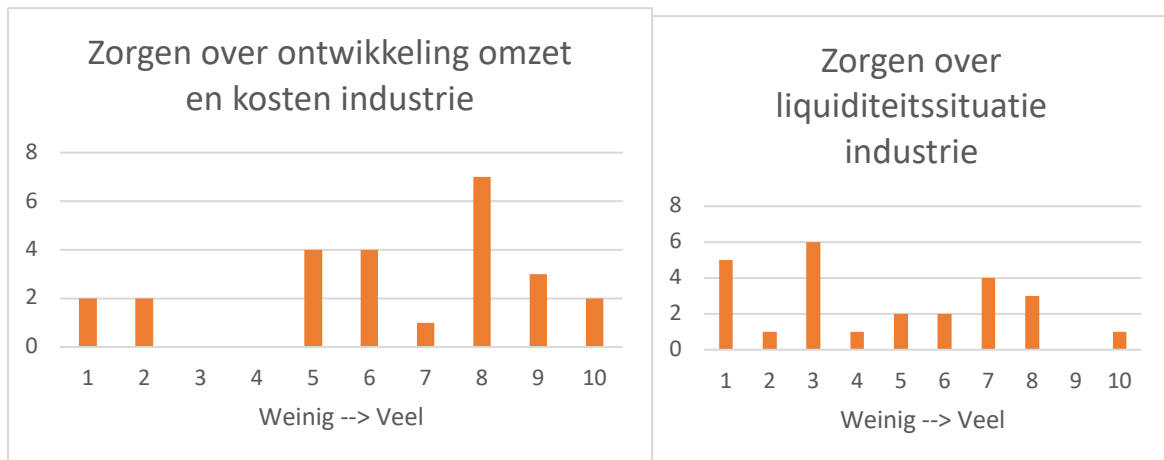
- Bij de ontwikkeling van omzet en kosten zien we meer zorgen bij de ondernemers.
- Op korte termijn zien we veel onzekerheid en tekorten tot €50.000 en voor de grotere bedrijven ook grotere tekorten.
- Op de lange termijn wordt de onzekerheid groter, maar blijven de tekorten min of meer gelijk.
- Wanneer we kijken naar het voortbestaan van de bedrijven, dan verwachten 4 respondenten (12,1%) in directe problemen te komen tot 1 juni welke de continuïteit van het bedrijf bedreigen. 19 Respondenten (57,6%) verwachten het tot juni én verder te redden. 10 Respondenten (30,3%) verwachten tot 1 juni het te redden, maar vervolgens in directe problemen te komen.
- Ondernemers maken proberen op allerlei manieren het hoofd boven water te houden, maar het raadplegen van de bank, het bezuinigen en het aanboren van reserves zijn veelgenoemd.

Industrie

- Bedrijven van verschillende grootte, in deze branche ook veel wat grotere MKB-bedrijven
- Bij de industriesector zien we dat alle bedrijven (op 2 na, langer dan 2 en 5 jaar) langer dan 10 jaar bestaan.
- Alle bedrijven bevinden zich in een groei- of behoudfase (verdeling ongeveer 50/50).
- Ongeveer de helft van de respondenten maakt gebruik van verschillende regelingen.
- 20 Van de 25 bedrijven merken een omzetzak. 2 Respondenten (8%) tussen de 70% tot 100%. Bij 7 respondenten (28%) blijft het tot 20% maximaal beperkt en bij 7 respondenten (28%) tussen de 20% en 50%. De overige 4 respondenten (16%) verwachten 50% tot 70% omzetverlies.

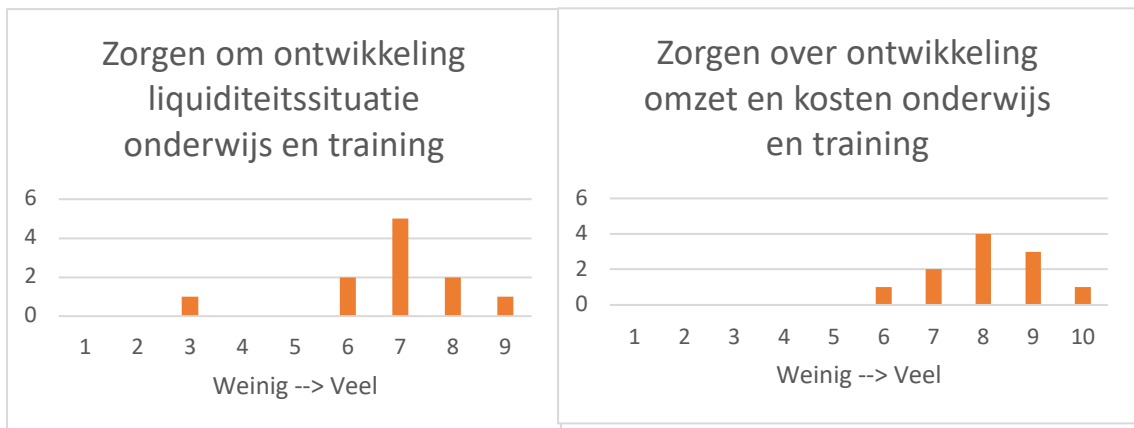
- Ondernemers in de industrie maken zich verschillend zorgen over de liquiditeitssituatie, maar zijn overwegend positief (in vergelijking met andere branches, zoals horeca)

- Ondernemers in de industrie maken zich meer zorgen over de ontwikkeling van omzet en kosten dan over de liquiditeitssituatie.
- Op korte termijn zien we veel onzekerheid over eventuele tekorten, maar voor zover ze bekend zijn vallen ze hoog uit, in overeenkomst met de bedrijfsgroote in deze sector (enkele meer dan €100.000, maar ook velen tot €10.000).
- Op de lange termijn blijft de onzekerheid groot en zien we ook veel tekorten toenemen ten opzichte van de korte termijn.
- Wanneer we kijken naar het voortbestaan van de bedrijven, dan verwachten 2 respondenten (8%) in directe problemen te komen tot 1 juni welke de continuïteit van het bedrijf bedreigen. 15 Respondenten (60%) verwachten het tot juni én verder te redden. 8 Respondenten (32%) verwachten tot 1 juni het te redden, maar vervolgens in directe problemen te komen.
- Ondernemers maken proberen op allerlei manieren het hoofd boven water te houden, maar het raadplegen van de bank, het aanboren van reserves en eigen funding zijn veelgenoemd.

Onderwijs en training

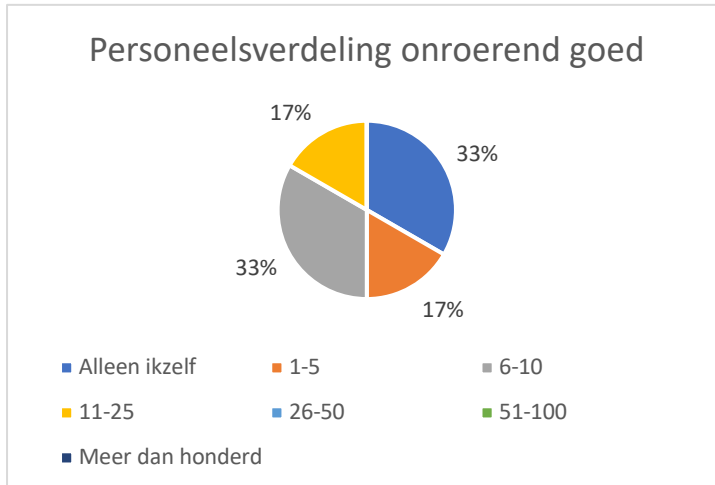
- Respondenten in onderwijs en training zijn allen ZZP'ers op één na (1-5 FTE).
- Alle bedrijven bestaan langer dan 2 jaar en meer dan de helft langer dan 5 jaar (7 van de 11).
- 8 Respondenten bevinden zich in de groeifase, 3 in de behoudfase.
- 8 Respondenten gaan gebruik maken van verschillende (vormen van) regelingen en 2 zeker niet.
- 9 Respondenten verwachten meer dan 50% omzetverlies. 5 Hiervan zelfs meer dan 70%. 1 Ondernemer verwacht tot 20% omzetverlies en 1 tussen de 20% en 50%
- Respondenten hebben aanzienlijke zorgen over hun liquiditeitssituatie.

- Ook over de ontwikkeling van omzet en kosten zijn de zorgen groot.
- Op korte termijn zien we veel tekorten tot €10.000 (1 tussen de €10.000 en €50.000 en 1 tussen de €50.000 en €500.000).
- Op de lange termijn blijft de onzekerheid groot en zien we eenzelfde beeld qua liquiditeitstekorten (alle respondenten op 2 na tot €10.000 voor zover bekend, de overige 2 tussen €10.000 en €50.000).
- Wanneer we kijken naar het voortbestaan van de bedrijven, dan verwacht 1 respondent (9,1%) in directe problemen te komen tot 1 juni welke de continuïteit van het bedrijf bedreigen. 8 Respondenten (72,7%) verwachten het tot juni én verder te redden. 2 Respondenten (18,2%) verwachten tot 1 juni het te redden, maar vervolgens in directe problemen te komen.
- Ondernemers maken proberen op allerlei manieren het hoofd boven water te houden, maar het aanboren van reserves, bezuinigingen en eigen funding zijn veelgenoemd.

Onroerend goed

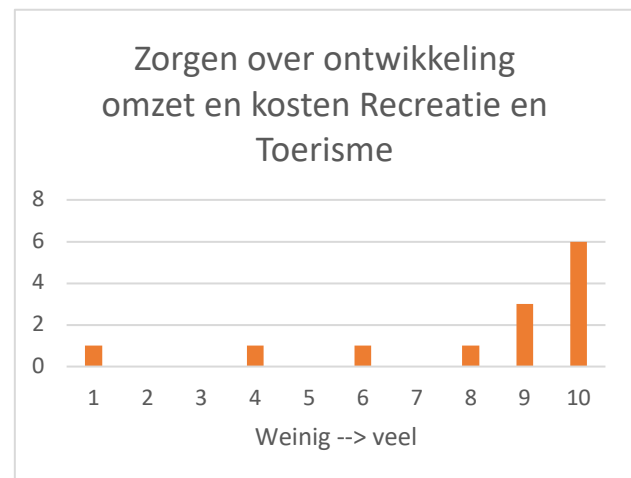
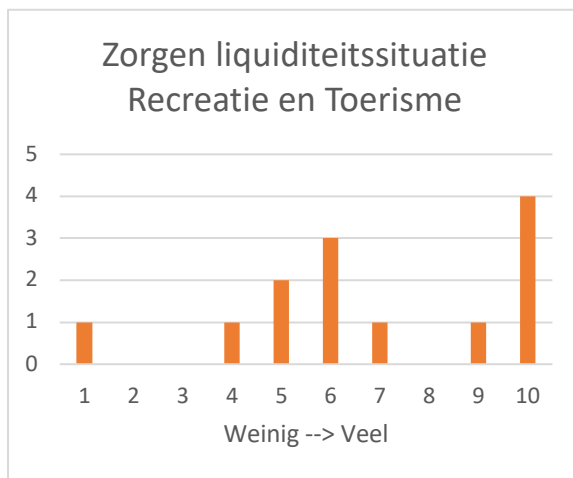
- In het onroerend goed zien we klein MKB tot 25 FTE.
- 1 Bedrijf bestaat 1-2 jaar. De rest langer dan 10 jaar.
- 3 Respondenten bevinden zich in een groeifase en 3 in de behoudfase.
- De helft van de ondernemers maakt gebruik van verschillende regelingen.
- Alle ondernemers (op één na, die het niet weet) verwachten omzetverlies.

- 5 Ondernemers scoren onder de zes (2/2/3/5/4) als het gaat om zorgen over de liquiditeiten. De andere ondernemer scoort een 9.
- Wanneer het gaat om de ontwikkeling van omzet en kosten, zien we dat 5 respondenten een vijf of hoger scoren (9/7/5/6/7). De andere ondernemer scoort een 3.
- Op korte termijn verwachten twee ondernemers dat zij tot €10.000 liquiditeitstekorten hebben. 2 Verwachten geen tekorten en 2 weten het nog niet.
- Op lange termijn verwachten 3 ondernemers tot €10.000 liquiditeitstekort. 2 Weten het nog niet. 1 Respondent verwacht een tekort van €50.000 - €100.000.
- 3 Ondernemers verwachten tot 1 juni vooruit te kunnen en verachten vervolgens nog geen problemen. 3 Ondernemers kunnen tot 1 juni vooruit, maar zien dan wel problemen ontstaan.
- Ondernemers gebruiken eigen funding en boren reserves aan om eventuele tekorten op te lossen.

Recreatie en Toerisme

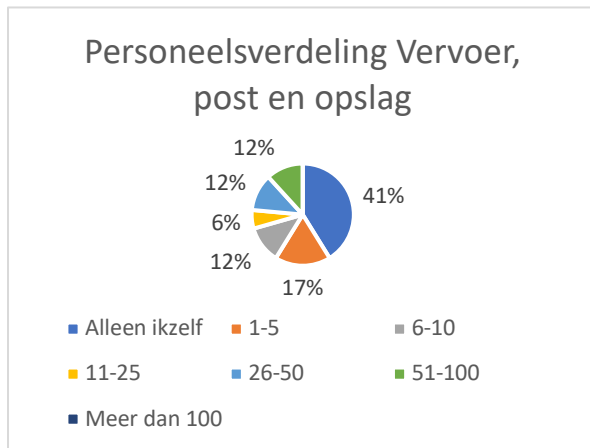
- 9 Respondenten hebben tot 5 FTE personeel. 6 Hiervan zijn ZZP'er. 3 respondenten hebben 26-50 FTE personeel en 1 respondent meet dan 100 FTE.
- Alle bedrijven bestaan langer dan 2 jaar. 5 In de categorie 2-5, 2 in de categorie 5-10 en de overige 6 langer dan 10 jaar.
- 8 Respondenten bevinden zich in een groeifase en 5 in de behoudfase.
- 3 Ondernemers maken (nog) geen gebruik van regelingen. 8 zeker wel.
- 9 ondernemers verwachten omzetverlies van 50 tot 100%. 2 Ondernemers verwachten geen tot 20% omzetverlies. 2 Ondernemers verwachten 20-50% omzetverlies.
- De zorgen over de liquiditeitssituatie zijn verschillend, maar de meerderheid heeft deze zeker.

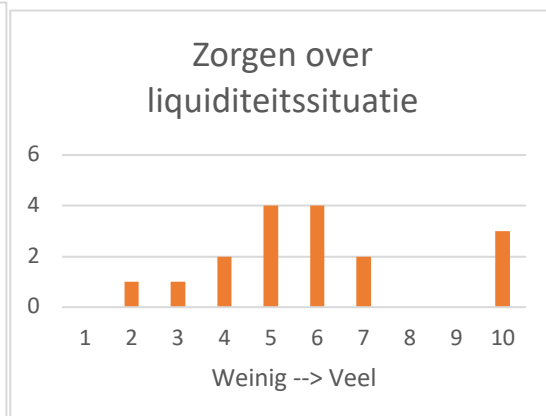
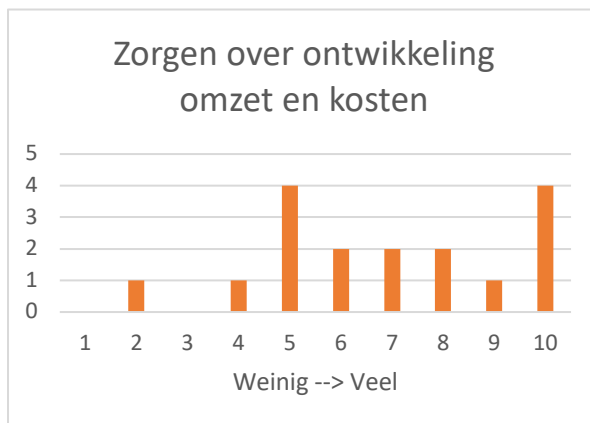
- Bij de ontwikkeling van omzet en kosten zien we een eenduidiger beeld. Op één na maken alle ondernemers hier zich aanzienlijke zorgen over.
- Op korte termijn verwachten 4 respondenten tekorten tussen de €10.000 en €50.000. 5 Respondenten verwachten tekorten tot de €10.000. 1 Respondenten verwacht tekorten tussen de €50.000 en €100.000 en 1 respondent meer dan €100.000. 1 Respondent verwacht geen tekorten.
- Op lange termijn zien we eenzelfde beeld, maar nemen de tekorten en de onzekerheid toe, waardoor drie respondenten in de categorie €50.000 - €100.000 scoren en 1 in de categorie €200.000 - €500.000.
- Wanneer we kijken naar het voortbestaan van de bedrijven, dan verwachten 2 respondenten in directe problemen te komen tot 1 juni welke de continuïteit van het bedrijf bedreigen. 1 Respondent verwacht het tot juni én verder te redden. 10 Respondenten verwacht het tot 1 juni het te redden, maar vervolgens in directe problemen te komen.
- Bancaire voorzieningen en bezuinigingen zijn de meest genoemde manieren om liquiditeitstekorten op te lossen.

Vervoer, Post en Opslag

- In de categorie vervoer, post en opslag zien we ook veel klein MKB, maar ook het wat grotere kleinbedrijf (tot max. 100 FTE)
- Alle bedrijven bestaan langer dan 1 jaar, 2 Bedrijven tot 2 jaar en de rest langer dan 5 jaar.
- 5 Respondenten bevinden zich in een groeifase, 2 in de krimpfase en de rest in een behoudfase.
- Ongeveer de helft van de respondenten zal gebruik gaan maken van verschillende regelingen.
- Veel ondernemers verwachten relatief kleine omzetzakingen (tot 20%). Daarnaast is de categorie 20%-50% veel aangeklikt en zien we veel onzekerheid.

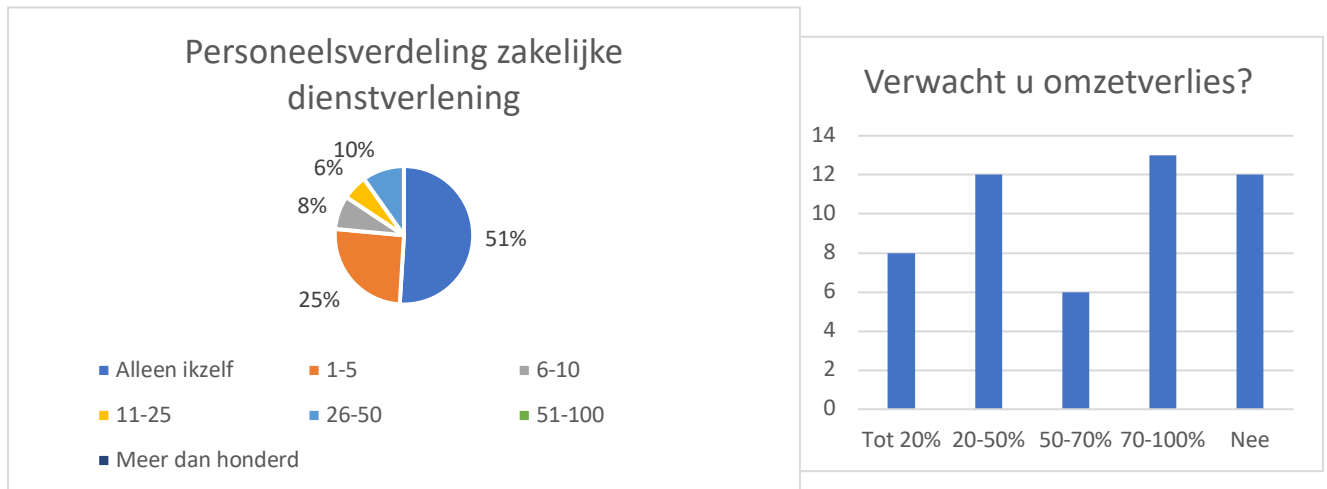
- De respondenten in vervoer, post en opslag maken zich wisselend zorgen, maar voornamelijk tot op zekere hoogte. 3 Respondenten maken zich heel veel zorgen om de liquiditeitssituatie.

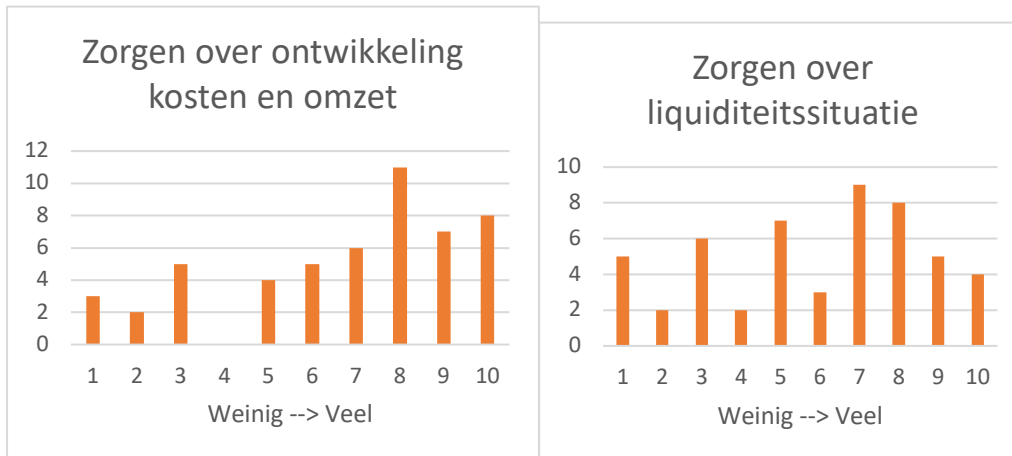
- In vergelijking met de liquiditeitssituatie maken respondenten zich meer zorgen over de ontwikkeling van omzet en kosten.
- Op korte termijn zien we veel tekorten tot €50.000, maar ook veel onzekerheid. 1 Respondent verwacht tussen de €50.000 en €100.000 liquiditeitstekort en 1 respondent meer €100.000.
- Op lange termijn zien we eenzelfde beeld, maar nemen de tekorten iets toe. Ook neemt de onzekerheid toe. 2 Respondenten verwachten tekorten tussen de €200.000 en €500.000. Het overige deel zijn tekorten tot max. €50.000.
- Wanneer we kijken naar het voortbestaan van de bedrijven, dan verwachten 2 respondenten (11,8%) in directe problemen te komen tot 1 juni welke de continuïteit van het bedrijf bedreigen. 8 Respondenten (47,1%) verwachten het tot juni én verder te redden. 7 Respondenten (41,2%) verwachten tot 1 juni het te redden, maar vervolgens in problemen te komen.
- Bancaire voorzieningen en uitstel van huur/hypotheek zijn de meest genoemde manieren om liquiditeitstekorten op te lossen.

Zakelijke dienstverlening, Advies en Consultancy

- In deze sector zien we voornamelijk het klein MKB.
- 1 bedrijf bestaat tot een halfjaar. 1 Respondent 1-2 jaar. 9 Respondenten 2-5 jaar en de rest (40) langer dan vijf jaar.
- De meeste bedrijven bevinden zich in een groeifase (33). 16 Respondenten bevinden zich in een behoudfase. 2 Respondenten bevinden zich in een krimpfase.
- Ongeveer de helft van de respondenten gaat gebruik maken van verschillende (vormen van) regelingen.
- Respondenten verwachten verschillende grootten van omzetverlies.

- Respondenten uit deze sector hebben een wisselende liquiditeitssituatie

- Respondenten uit de zakelijke dienstverlening, advies en consultancy hebben meer zorgen over de kosten en omzet dan over de liquiditeitssituatie.
- Op korte termijn zien we veel tekorten tot €50.00 (21 van de 51 respondenten), maar ook veel onzekerheid (16 respondenten). 3 Respondenten verwachten tussen de €50.000 en €100.000 liquiditeitstekort en 3 respondent meer €100.000.
- Op lange termijn zien we eenzelfde beeld, de bedragen blijven ongeveer gelijk. Wel neemt de onzekerheid toe. 1 Respondent verwacht tekorten tussen de €200.000 en €500.000. Het overige deel zijn grotendeels tot €50.000. En dus 8 daarboven.
- Wanneer we kijken naar het voortbestaan van de bedrijven, dan verwachten 6 respondenten (11,8%) in directe problemen te komen tot 1 juni welke de continuïteit van het bedrijf bedreigen. 29 Respondenten (56,9%) verwachten het tot juni én verder te redden. 15 Respondenten (29,4%) verwachten tot 1 juni het te redden, maar vervolgens in problemen te komen.
- Bancaire voorzieningen, eigen funding, funding van kennissen en familie en uitstel van huur/hypotheek zijn de meest genoemde manieren om liquiditeitstekorten op te lossen.